

Αυθεντική αξιολόγηση: μια μέθοδος ενδυνάμωσης της χαμηλής αυτοπεποίθησης των μαθητών/τριών κατά την εκπαιδευτική διαδικασία εντός της σχολικής τάξης

Χριστίνα Τσιτιρίδου

Φιλολόγος 1ου Γυμνασίου Αγίου Νικολάου Λασιθίου, ΜΑ στη Δημιουργική Γραφή,
Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΕΠΗ του Δ.Π.Θ.
xristina.tsitiridou@yahoo.gr

Χρυσούλα Πατεράκη

Φιλολόγος, Διευθύντρια ΓΕΛ Νεάπολης Λασιθίου, ΜΑ στη Διδασκαλία της Ελληνικής
ως Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας
cpateraki97@gmail.com

► ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός του εν λόγω άρθρου επικεντρώνεται στην εφαρμογή της μεθόδου της αυθεντικής αξιολόγησης στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Η προσδοκία συνίσταται στην αναμόρφωση της Λογοτεχνίας σε ανοιχτό διδακτικό αντικείμενο, το οποίο βοηθάει το μαθητικό δυναμικό να αναπτύξει δεξιότητες κριτικού προβληματισμού για μείζονα και ελάσσονα ζητήματα του άμεσου και του διευρυμένου κοινωνικού περιβάλλοντος. Με την αρωγή ελκυστικών τεχνικών αναμένουμε ο μαθητής/η μαθήτρια να αναπτύξει μεταγνωστικές δεξιότητες και να μεταβληθεί σταδιακά σε ενεργό πολίτη που αναλαμβάνει δράση για κοινωνικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά προβλήματα αλλά ενεργοποιεί ταυτόχρονα και τις ομάδες που τον περιβάλλουν. Ως μελέτη περίπτωσης για τον τρόπο που αξιοποιείται η αυθεντική αξιολόγηση εντός της τάξης, επιλέξαμε το διήγημα «Ο Κωνσταντής» της Λίτσας Ψαραύτη που φιλοξενείται στο σχολικό εγχειρίδιο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου.

Λέξεις-κλειδιά: Αυθεντική Αξιολόγηση, Ενεργός Πολιτεότητα, Μεταγνωστικές Δεξιότητες, Κριτικός Προβληματισμός.

► ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αξιολόγηση της επίδοσης του/της μαθητή/τριας αποτελεί αναμφισβήτητα ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα της εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Έχει ψυχολογική, εκπαιδευτική, κοινωνική αλλά και πολιτική διάσταση, καθώς αποτελεί ένα από τα κύρια ζητήματα της εκπαιδευτικής πολιτικής, άρρηκτα συνδεδεμένο με την κοινωνική πραγματικότητα και την καθημερινότητα των μαθητών και των γονέων τους αλλά και των εκπαιδευτικών (Δημητρόπουλος, 1998; Ταρατόρη-Τσαλκατίδου, 2009; Καπαχτσή, Παντελίδης, & Σταμίου 2014), που προβληματίζονται και αναζητούν τρόπους για να είναι δίκαιοι και αντικειμενικοί στην αξιολόγηση των μαθητών/τριών τους.

Ανεξάρτητα από την εκπαιδευτική διαδικασία, η αξιολόγηση αποτελεί σημαντική παράμετρο πολλών πτυχών της καθημερινότητας, αφού σε πολλά επίπεδα όλες οι

ηλικιακές βαθμίδες σχεδιάζουν και επιδιώκουν την αποτελεσματική υλοποίηση των στόχων τους.

Ο Κασσωτάκης (1981:15) ορίζει την αξιολόγηση ως την «απόδοση μιας ορισμένης αξίας σε κάποιο πρόσωπο αντικείμενο ή πράγμα με βάση συγκεκριμένα σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια και μέθοδο εκτιμήσεως». Οι Αλεξάτος & Ευσταθίου (2018) υποστηρίζουν ότι η αξιολόγηση ανάμεσα στα άλλα στοχεύει στην παρακολούθηση της επίδοσης του/της μαθητή/τριας, στον εντοπισμό μαθησιακών δυσκολιών και ελλείψεων που πιθανόν έχει, στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης, στην ανατροφοδότηση του/της διδάσκοντα/ουσας, προκειμένου να προσαρμόσει ανάλογα τη διδασκαλία του/της, στην ενημέρωση των γονέων για τη συμπεριφορά και τις επιδόσεις του/της μαθητή/τριας και στην επιλογή των μαθητών/τριών στις ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης.

Σε κάθε αξιολόγηση είναι σημαντικό να είναι καθορισμένος με σαφήνεια ο τελικός στόχος, το υποκείμενο της αξιολόγησης (ποιος αξιολογεί), το αντικείμενο της αξιολόγησης (τι αξιολογείται), η εγκυρότητα και η αξιοπιστία και οι συνθήκες διεξαγωγής της.

Στη διδακτική πράξη, όπως αναφέρουν οι Αλεξάτος & Ευσταθίου (2018) χρησιμοποιούνται οι εξής αξιολογικές μορφές: α) Η αρχική ή διαπιστωτική αξιολόγηση εφαρμόζεται κυρίως στην αρχή της μαθησιακής διαδικασίας (στην αρχή του έτους, του τετραμήνου, μιας νέας ενότητας) και στοχεύει στην παροχή πληροφοριών για το επίπεδο των γνώσεων των μαθητών/τριών και τον βαθμό κατανόησης της προηγούμενης γνώσης. Για τον σκοπό αυτό, αξιοποιούνται τα «δοκίμια ετοιμότητας», τα «δοκίμια κλίσεων» και τα «προκαταρκτικά δοκίμια», ενώ και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών βοηθούν τον/την εκπαιδευτικό να σχεδιάσει τη διδασκαλία του και να επιλέξει την κατάλληλη μέθοδο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών/τριών του (Παπαναστασίου, 2021). β) Η διαμορφωτική ή σταδιακή αξιολόγηση βρίσκει εφαρμογή καθημερινά κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και στοχεύει στον έλεγχο της προόδου των μαθητών/τριών ως προς την κατάκτηση των στόχων που έχουν τεθεί. Ο/Η εκπαιδευτικός μέσα από την καθημερινή τριβή με τους/τις μαθητές/τριες έχει τη δυνατότητα να αναγνωρίσει πιθανές δυσκολίες και προβλήματα που ανακύπτουν και να προσαρμόσει ανάλογα τη διδασκαλία του/της, προκειμένου να φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα. γ) Η τελική ή συνολική αξιολόγηση πραγματοποιείται στο τέλος μιας ενότητας ή σειράς μαθημάτων ή στο τέλος του διδακτικού έτους και εξετάζει σε ποιον βαθμό επετεύχθησαν οι αρχικοί στόχοι. Εκφράζεται με έναν βαθμό που αντιπροσωπεύει τη συνολική εκτίμηση του διδάσκοντα για τον βαθμό ανταπόκρισης του/της μαθητή/τριας στους επιδιωκόμενους στόχους, ενώ παράλληλα εξυπηρετεί τη σύγκριση και την κατάταξη των μαθητών/τριών σε βαθμολογική κλίμακα.

Η αρχική αξιολόγηση έχει πληροφοριακό κυρίως χαρακτήρα, ενώ η διαμορφωτική αξιολόγηση έχει ανατροφοδοτικό χαρακτήρα, εφόσον προβλέπονται βελτιωτικές παρεμβάσεις. Τα αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την τελική κατάταξη των μαθητών/τριών. Στις δύο πρώτες μορφές αξιολόγησης, τα αποτελέσματα είναι γνωστά μόνο στον/στην εκπαιδευτικό σε αντίθεση με την τελική αξιολόγηση τα αποτελέσματα της οποίας γίνονται γνωστά σε ευρύτερο κοινό, όπως λ.χ. συμβαίνει με τα αποτελέσματα των πανελλαδικών εξετάσεων (Αλεξάτος & Ευσταθίου, 2018). Στο ίδιο πλαίσιο, ο Τζωρτζάκης (2017) διακρίνει τις τεχνικές αξιολόγησης σε παραδοσιακές, εναλλακτικές και σε ρουμπρικές. Οι παραδοσιακές συνδέονται με τη γνωστική ετοιμότητα του/της μαθητή/τριας, είναι γραπτές ή

προφορικές εξετάσεις με ερωτήσεις συνήθως εξετασιοκεντρικού προσανατολισμού, απομνημόνευσης και έχουν αποσπασματικό χαρακτήρα. Οι εναλλακτικές στοχεύουν στη διερεύνηση του γνωστικού αποτελέσματος, αλλά ταυτόχρονα δίνουν έμφαση στην ικανότητα διαχείρισης και αξιοποίησης της γνώσης. Παράλληλα, αναδεικνύουν τις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη μαθησιακή «ταυτότητα» κάθε μαθητή/τριας. Οι ρουμπρίκες αφορούν περιγραφική αξιολόγηση όπου η επίδοση των μαθητών/τριών αποτιμάται με συγκεκριμένα κριτήρια και διαβαθμίσεις ποιότητας για καθένα από αυτά. Πρόκειται για αντικειμενική μέθοδο αξιολόγησης.

Επομένως, η αξιολόγηση της μάθησης αφενός στοχεύει στη διατύπωση κρίσεων από τον/την εκπαιδευτικό για την επίδοση του/της μαθητή/τριας συγκριτικά με την επίδοση των συμμαθητών/τριών του και αφετέρου παρέχει πληροφορίες για την πορεία της διδασκαλίας, ώστε μέσα από ανατροφοδότηση να υπάρξει βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε σχέση με τις προσδοκίες και τους διδακτικούς στόχους.

► ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ωστόσο, καθώς το εκπαιδευτικό πλαίσιο μεταβάλλεται διαρκώς, η διδασκαλία γίνεται συνεχώς πιο σύνθετη και απαιτητική, οι ανάγκες αυξάνονται και οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αναπτύξουν νέες και περισσότερο αποτελεσματικές στρατηγικές στην αξιολόγηση των μαθητών τους. Μία από αυτές είναι η αυθεντική αξιολόγηση που δείχνει να οδηγεί σε εγκυρότερη αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Όπως αναφέρουν οι Hammond & Snyder (1999) οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν τη σκέψη των μαθητών/τριών τους, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μαθητές/τριες έχουν διαφορετικό υπόβαθρο και προσεγγίζουν με διαφορετικό τρόπο τη μάθηση. Η διδασκαλία για να είναι αποτελεσματική πρέπει να λάβει υπόψη τις διαφορετικές εμπειρίες, τον διαφορετικό τρόπο κατανόησης, την ποικιλομορφία των μαθητών/τριών και να αξιοποιήσει διάφορες τεχνικές αποφεύγοντας τη ρουτίνα της ομοιομορφίας στη διδασκαλία.

Η αυθεντική αξιολόγηση συνδράμει τους/τις εκπαιδευτικούς να δημιουργήσουν γέφυρες από τη γενίκευση στη βιωματική μάθηση προσανατολίζοντας τη μαθησιακή διαδικασία σε πραγματικές καταστάσεις που ευνοούν την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Το γνωστικό αντικείμενο, οι στόχοι της διδασκαλίας, οι πόροι, η υλικοτεχνική υποδομή, οι σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών, οι αξίες της κοινότητας, η κουλτούρα του σχολείου επηρεάζουν τις αποφάσεις και τον σχεδιασμό του εκπαιδευτικού και κατ' επέκταση την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας.

Η μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη είναι πάντα ένα πρόβλημα που οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διαχειριστούν και γι' αυτό, όπως σημειώνει ο Villegas (1997), η διδασκαλία πρέπει να βασίζεται σε προηγούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών, το εκπαιδευτικό υλικό να είναι σχετικό με τις εμπειρίες που έχουν εκτός σχολείου και οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή και ποικίλες στρατηγικές εμπλέκοντας τους/τις μαθητές/τριες βιωματικά στη μαθησιακή διαδικασία.

Η εμπλοκή των μαθητών/τριών και η άμεση αλληλεπίδρασή τους παίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπόνηση της εργασίας. Η βιβλιογραφία επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για το χαρακτηρισμό μιας αξιολόγησης ως αυθεντικής. Όπως αναφέρει ο Bergen (1993) ένα κριτήριο είναι ότι συχνά βασίζεται σε ομάδες με την ατομική όμως συμβολή να θεωρείται σημαντική για την επιτυχή έκβαση.

Οι Frey, Schmitt, & Allen (2012) ομαδοποιούν τις διαστάσεις της αυθεντικότητας σε τρεις μεγάλες κατηγορίες εστιάζοντας στο πλαίσιο της αξιολόγησης, στον ρόλο του/της μαθητή/τριας και στον τρόπο βαθμολόγησης. Η εργασία βασίζεται σε ρεαλιστικές δραστηριότητες και απαιτεί σύνθετες δεξιότητες. Οι μαθητές/τριες συνεργάζονται μεταξύ τους αλλά και με τον/την εκπαιδευτικό για να δημιουργήσουν το τελικό προϊόν. Η βαθμολογία βασίζεται σε κριτήρια (ρουμπρίκες) γνωστά από πριν, ενώ συνυπολογίζονται και άλλοι δείκτες, όπως και οι δεξιότητες των μαθητών/τριών. Η Svinicki (2004) αντιλαμβάνεται την αυθεντική αξιολόγηση ως μια από τις πιο συχνά εμφανιζόμενες αλλαγές στη μαθησιακή διαδικασία που συνοδεύουν τις αλλαγές στη διδασκαλία. Κατά την ίδια η αυθεντική αξιολόγηση δεν περιορίζεται πλέον σε παραδοσιακές δραστηριότητες γραπτού λόγου αλλά βασίζεται σε δραστηριότητες των μαθητών/τριών που αναπαράγουν τον πραγματικό κόσμο. Ο Wiggins (1998) από την πλευρά του θεωρεί ότι οι προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί μια αξιολόγηση ως αυθεντική είναι οι εξής:

- α. Να είναι ρεαλιστική, δηλαδή να αντανakλά τον τρόπο με τον οποίο οι πληροφορίες ή οι δεξιότητες χρησιμοποιούνται στον «πραγματικό κόσμο».
- β. Να απαιτεί κρίση και να βασίζεται στην καινοτομία, αναζητώντας επίλυση σε «ανοικτά» προβλήματα που μπορούν να έχουν περισσότερες από μία απαντήσεις.
- γ. Να αξιοποιούν οι μαθητές/τριες στοιχεία και διαδικασίες από το γνωστικό αντικείμενο.
- δ. Να πραγματοποιείται σε καταστάσεις παρόμοιες με την ανάπτυξη των σχετικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών.
- ε. Να απαιτεί από τον/τη μαθητή/τρια να χρησιμοποιήσει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και αποφάσεων που σχετίζονται με το σύνθετο πρόβλημα.
- στ. Να επιτρέπει την ανατροφοδότηση, την εξάσκηση και τις επιπρόσθετες ευκαιρίες για να δοθεί λύση στο προς διερεύνηση πρόβλημα.

Ο Wiggins (1998) συγκρίνοντας την τυπική με την αυθεντική αξιολόγηση επισημαίνει επίσης ότι ένα τεστ δεν είναι γνωστό στους/στις μαθητές/τριες σε αντίθεση με την αυθεντική που είναι εκ των προτέρων γνωστή, αφού εξετάζει συγκεκριμένες δεξιότητες. Επίσης, τα τυπικά τεστ έχουν μόνο σωστές απαντήσεις, ενώ η αυθεντική αξιολόγηση εστιάζει περισσότερο στην ποιότητα και παρέχει κυρίως διαγνωστικές πληροφορίες και ανατροφοδότηση που λειτουργεί ως πρόκληση για τον μαθητή.

► ΜΕΘΟΔΟΣ: ΥΛΙΚΟ, ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στην εν λόγω παρουσίαση του μοντέλου της αυθεντικής αξιολόγησης συναποφασίσαμε αυτό να υλοποιηθεί στο διήγημα της Λίτσας Ψαραύτη που φέρει τον τίτλο «Ο Κωνσταντής» και είναι ενταγμένο στη θεματική ενότητα «Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας • Οι φιλικοί δεσμοί • Η αγάπη» και εμπεριέχεται στο σχολικό βιβλίο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου (το διήγημα μπορεί να διαβαστεί στο Παράρτημα ή στο παρακάτω link: http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2228/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias_A-Gymnasiou_html-empl/index10_03.html).

Η εργασία απευθύνεται σε μαθητές/τριες της Α΄ Γυμνασίου και συγκεκριμένα του τμήματος Α2, ηλικίας περίπου 12 -13 ετών, όσο δηλαδή είναι και ο ήρωας του διηγήματος. Στην εισαγωγή του διηγήματος, αναφέρεται ότι η συγγραφέας «πραγματεύεται με ευαισθησία θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος». Ένα τέτοιο θέμα είναι και η ιστορία που μας παρουσιάζει με ένα μικρό παιδί από την Αλβανία να

αγωνίζεται για την επιβίωσή του. Αυτό είναι και το πρόβλημα που απασχολεί ως ένα βαθμό και την τοπική κοινωνία, αφού λόγω της προσφυγικής κρίσης υπάρχουν ασυνόδευτα προσφυγόπουλα που αναζητούν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και αποτελεί μείζον ζήτημα η διασφάλιση των δικαιωμάτων τους (στέγη, τροφή, εκπαίδευση). Στην πλειοψηφία τους προέρχονται από Συρία, Παλαιστίνη και Ανατολική Ευρώπη. Συχνά, τα παιδιά αυτά βιοπορίζονται στα φανάρια. Σκοπός είναι οι μαθητές/τριες, μέσα από την εργασία, να προβληματιστούν για το ζήτημα της παιδικής εργασίας, της εκμετάλλευσης, της ευαλωτότητάς τους από επιτηδευούς και οργανωμένες εγκληματικές συμμορίες, της απάθειας του κοινωνικού ιστού στο δράμα των παιδικών ψυχών. Το περιεχόμενο και η μορφή της εργασίας προκύπτουν από την ανάγκη δημιουργικής έκφρασης των μαθητών/τριών, από την ανάγκη σύνδεσης με την καθημερινότητα και τα προβλήματά της, από την ανάπτυξη ενσυναίσθησης και προσφοράς στον συνάνθρωπο.

Στο μεταναγνωστικό στάδιο της διδακτικής προσέγγισης, δημιουργήσαμε για το μαθητικό δυναμικό της τάξης εργασίες με κύριο μέλημα να δοκιμαστούν τα παιδιά σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που θα εξερευνούν και θα καλλιεργούν δεξιότητες. Ακόμη, έτερος στόχος των δοθεισών εργασιών είναι αυτές να ενεργοποιούν τους μαθητές και τις μαθήτριες ως προς τον κοινωνικό προβληματισμό σχετικά με την έλλειψη φυσιολογικής ζωής σε άτομα ευάλωτων ομάδων αλλά και την εθελοτυφλία του περίγυρου ως προς αυτό το γεγονός. Επίσης, οι δραστηριότητες αποσκοπούν να λειτουργήσει η τοποθέτηση του εαυτού τους σε έναν «άλλο» εαυτό που ζει σε συνθήκες μη κανονικότητας, αλλά και η εκπαίδευσή τους να ανταποκρίνονται σε συνθήκες ρεαλιστικές. Το στοιχείο που διέπει την πλειοψηφία των δραστηριοτήτων αυθεντικής αξιολόγησης είναι η «ανοιχτή» απάντηση, η ελευθερία στη διαχείριση αυτών, η απομάκρυνση τόσο του φόβου του σωστού και του λάθους καθώς και της απογοήτευσης της γνωστικής αποτυχίας.

► ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Παρακάτω δίνονται οι δραστηριότητες που σχεδιάστηκαν κατά την τρίτη φάση της διδασκαλίας του διηγήματος καθώς και τα συνοδευόμενα link που οδηγούν σε υλοποιήσεις αυτών:

1. Δημιουργήστε ένα on line σταυρόλεξο για το απόσπασμα «Κωνσταντής» της Λίτσας Ψαραύτη, χρησιμοποιώντας την εφαρμογή CrossWord Labs. Μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://crosswordlabs.com/view/2024-11-23-102>, στον οποίο εμπεριέχονται και οι απαντήσεις.
2. Περιηγηθείτε στο διαδίκτυο και αναζητήστε εικόνες ασυνόδευτων παιδιών από εμπόλεμες ζώνες, προσφυγόπουλων, ανήλικων-θυμάτων από κυκλώματα εκμετάλλευσης. Στη συνέχεια μεταβείτε στην εφαρμογή jigsawplanet, ανεβάστε τη φωτογραφία και μετατρέψτε την σε παζλ. Διαμοιραστείτε τον σύνδεσμο με την ολομέλεια της τάξης ώστε να φτιάξουν το παζλ. Δείτε ένα παράδειγμα στα παρακάτω links (link φωτογραφίας και link παζλ):
<https://images.app.goo.gl/T6LqbKgqLXvEE3sP6>
<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3c45de5324e0>
3. Η συνέλευση του τμήματός σας αποφασίζει να υλοποιήσει μία ενημερωτική δράση ώστε να ευαισθητοποιηθεί η τοπική κοινωνία για το δράμα των παιδιών που «χάνουν» την αθωότητα της παιδικής τους ηλικίας στις βομβαρδισμένες γειτονιές τους, στους ξεριζωμούς από τις πατρίδες τους, στις κακοποιητικές συνθήκες εργασίας. Σχεδιάστε

μία αφίσα αφύπνισης των συμπολιτών σας με το πρόγραμμα postermymwall. Η καλύτερη αφίσα θα επιλεγεί από τους/τις συμμαθητές/τριές σας με κριτήρια την πρωτοτυπία, το μήνυμα, την αισθητική και θα αποτελέσει την αφίσα εκδήλωσης του σχολείου με ανάρτησή της σε επιλεγμένα σημεία της πόλης. Για τη δημιουργία της έχετε στη διάθεσή σας μία εβδομάδα.

Δείτε ένα δείγμα αφίσας με αυτή την εφαρμογή: <https://www.postermymwall.com/index.php/posterbuilder/view/ec77d507c158ceca331f3f9ac45b3b1e>

4. Εξασκηθείτε στη θεματική του αποσπάσματος με ευχάριστο τρόπο: Δημιουργήστε ψηφιακές κάρτες με ερωτήσεις και απαντήσεις στην εφαρμογή quizlet και αξιολογήστε τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριες σας. Δείτε το παράδειγμα που δίνεται: <https://quizlet.com/gr/975461397/%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%82-%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1-%CE%91-%CE%93-%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85-flash-cards/?i=504ohc&x=1jqt>

5. Το απόσπασμα του σχολικού μας εγχειριδίου μάς αφήνει με ένα ευχάριστο συναίσθημα δικαίωσης για το ταλαιπωρημένο αγόρι. Ωστόσο, υπήρχε και το ενδεχόμενο να υπήρχε άλλη τροπή στην υπόθεση. Με τη βοήθεια της εφαρμογής bubbl.us>Create Mind Maps κατασκευάστε εννοιολογικό χάρτη στον οποίο θα δίνετε δύο διαφορετικές εξελίξεις στην πλοκή. Δείτε ένα παράδειγμα στο παρακάτω link: <http://go.bubbl.us/e6c8e7/a77c?/H-κυρία-Δέσποινα-δέχεται>

6. Διαβάστε (ή παρακολουθήστε) τη γνωστή ιστορία *Το κοριτσάκι με τα σπίρτα* του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Αφού εστιάσετε στις σκηνές που αναπόλησε το πεινασμένο και παγωμένο από το δριμύ ψύχος κορίτσι, φτιάξτε το δικό σας παραμύθι βασισμένο στη συνθήκη του αποσπάσματος του βιβλίου μας: ο Κωνσταντής αποκαμωμένος από την κούραση στους δρόμους, τρέμοντας από την παγωνιά και με άδειο στομάχι, γέρνει στο γιατί μιας νεοαναγειρόμενης πολυκατοικίας και βυθίζεται στον ύπνο... στα όνειρά του ζει σκηνές από τη ζωή του προτού έρθει στην αφιλόξενη χώρα με τους αδιάφορους ανθρώπους... Σας δίνονται τα link της ιστορίας για να σας βοηθήσουν.

http://photodentro.edu.gr/photodentro/andersen_pidx0049310/ (κείμενο)

ή <https://www.youtube.com/watch?v=mydHEhDMnko> (ταινία μικρού μήκους).

Έχετε στη διάθεσή σας δύο εβδομάδες για να συνθέσετε το παραμύθι σας, στέλνοντας το δικό σας μήνυμα. Κάθε παραμύθι θα διαβαστεί στην τάξη, ώστε όλοι οι συμμαθητές/τριές σας να μοιραστούν μαζί σας τις προσωπικές σας σκέψεις. Αφού γίνει η απαραίτητη φιλολογική επιμέλεια, τα κείμενά σας θα αποτελέσουν το περιεχόμενο ενός βιβλίου με τίτλο «Το αγόρι που μετρούσαν τη ζωή του ο Σταμάτης κι ο Γρηγόρης...». Το βιβλίο θα εκδοθεί στον τοπικό εκδοτικό οίκο και θα παρουσιαστεί σε ανοικτή εκδήλωση του σχολείου στις 11 Δεκεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα Παιδιού, με στόχο την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για το δράμα των παιδιών που «χάνουν» την αθωότητα της παιδικής τους ηλικίας στις κακοποιητικές συνθήκες εργασίας και στην κοινωνική απάθεια. Θα έχετε επίσης τη χαρά στην ίδια εκδήλωση να πουλήσετε το βιβλίο σε συμβολική τιμή στην τοπική κοινωνία, όπως και στην εκδήλωση για το άναμμα του χριστουγεννιάτικου δέντρου, στέλνοντας τα δικά σας μηνύματα αλληλεγγύης και κοινωνικής προσφοράς. Τα έσοδα από την πώληση θα τα δωρίσετε στα παιδιά που έχουν ανάγκες τις άγιες μέρες των Χριστουγέννων.

7. Ο φωτογράφος Γιάννης Μπεχράκης απαθανάτισε σε ένα κλικ τη μηχανής του όλο το δράμα της προσφυγικής κρίσης. Δείτε την εικόνα στο παρακάτω link: <https://images.app.goo.gl/dVVKA4BkUfwdkR28A>. Παρατηρήστε τις λεπτομέρειες που αποτυπώνονται και αναδεικνύουν τόσο τον δεσμό του πατέρα με τον γιο του όσο και το αδιέξοδο που νιώθει ο πρώτος ως προς το σκοτεινό και αβέβαιο μέλλον τους. Στη συνέχεια χωρίστε ένα χαρτόνι Α3 σε δύο μέρη: Στη δεξιά πλευρά, ζωγραφίστε τις παλιές ευτυχισμένες στιγμές πατέρα και γιου στην πατρίδα και στην αριστερή πλευρά τις επικίνδυνες ημέρες που ζουν στον δρόμο της εξορίας από τη γενέθλια γη. Μπορείτε να δείτε και την παρακάτω ψηφιακή αφήγηση ώστε να πάρετε κάποιες ιδέες: <https://www.youtube.com/watch?v=etJCk5J90ZM>

8. Τα χαϊκού, αυτά τα σύντομα αλλά περιεκτικά αριστουργήματα της ιαπωνικής ποίησης συνιστούν ποιητικά στιγμιότυπα. Με τη λιτή μορφή των τριών στίχων με τις 5, 7, 5 συλλαβές που εσωκλείουν πλήθος συναισθημάτων, τα χαϊκού λειτουργούν ως ομιλούντες πίνακες. Περιηγηθείτε στο παρακάτω ιστολόγιο <http://annagelopoulou.blogspot.com/2014/05/augustus-edwin-mulready.html> και περιεργαστείτε τους ζωγραφικούς πίνακες του Augustus Edwin Mulready που καθρεφτίζουν τη ζωή των περιπλανώμενων παιδιών στους δρόμους των πόλεων καθώς αναζητούν τροφή και μια ελπίδα να ζήσουν. Κατόπιν, συνθέστε τέσσερα δικά σας χαϊκού για τον Κωνσταντή της Λίτσας Ψαραύτη. Πάρτε μία μικρή γεύση:

Μέσα στον δρόμο
Προσωπάκια κλαμένα
Αδειες φουχτίτσες.

Λαμπάδες λευκές
Γιορτινά τα τραπέζια
Σκληρές οι ψυχές.

► ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αυθεντική αξιολόγηση λειτουργεί ως κίνητρο για τους/τις μαθητές/τριες, τούς βοηθά να αντιληφθούν τα προβλήματα των ανθρώπων, τούς μεταφέρει στον πραγματικό κόσμο, τούς καθοδηγεί στην αυτοαξιολόγησή τους. Απαιτεί φυσικά πολύ χρόνο και προσπάθεια από μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς, αυξημένη επίβλεψη μαθητών/τριών και είναι πιο δύσκολη από πλευράς αξιοπιστίας.

Σε αντίθεση με την παραδοσιακή η αυθεντική αξιολόγηση επιδέχεται περισσότερες σωστές απαντήσεις, ενσωματώνει αρκετά στοιχεία σε ένα κοινό αποτέλεσμα, το οποίο και παράγει άμεσα, και εντάσσεται περισσότερο στη διαγνωστική αξιολόγηση. Η παραδοσιακή επιδέχεται μόνο μία σωστή απάντηση, βοηθά τον εκπαιδευτικό να οδηγηθεί σε συμπεράσματα για τις πραγματικές γνώσεις των μαθητών/τριών, στοχεύει στη βαθμολόγηση γι' αυτό και είναι τελική.

Στα θετικά της αυθεντικής αξιολόγησης θα πρέπει να σημειώσουμε επίσης τον υψηλό βαθμό φαινομενικής εγκυρότητας. Οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται άμεσα τη σημασία της αξιολόγησης, αυξάνεται το ενδιαφέρον τους, καθώς καλούνται να εφαρμόσουν τη διδακτέα ύλη σε μια ρεαλιστική κατάσταση που τους αφορά προσεγγίζοντας το θέμα διαθεματικά και διεπιστημονικά και εφαρμόζοντας αποκλίνουσα και δημιουργική σκέψη. Δεν αναμένεται κάποια απάντηση ως σωστή, αλλά κάθε μαθητής/τρια μπορεί να προσεγγίσει το θέμα με τον δικό του τρόπο. Ο/Η

εκπαιδευτικός συμβουλεύει και επιλύει απορίες των μαθητών/τριών, που, ταυτόχρονα, και χωρίς να είναι άμεσα αντιληπτό, αξιολογούνται με συνεχή ανατροφοδότηση. Παράλληλα, εκτός από την κατάκτηση δεξιοτήτων που αφορούν τη διδακτέα ύλη, κατακτούν επιπλέον δεξιότητες που αφορούν τον πραγματικό κόσμο, όπως δημιουργικότητα, ευχέρεια επίλυσης προβλήματος, αναστοχασμό, επιχειρηματολογία κ.ά. Τα παιδιά έχουν ενδιαφέρον και κίνητρο να ολοκληρώσουν την εργασία τους στοχεύοντας σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Bergen, D. (1993-1994). Authentic performance assessments. *Childhood Education*, 70(2), 99-102.
- Frey, B., Schmitt, V., & Allen, J. (2012). Defining Authentic Classroom Assessment. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 17(2), 1531-7714.
- Hammond-Darling, L., & Snyder, J. (2000). Authentic assessment of teaching in context. *Teaching and Teacher Education*, 16, 523-545.
- Svinicki, M. D. (2004). *Learning and motivation in the postsecondary classroom*. Anker Publishing Company.
- Svinicki, M. (2005). Authentic assessment: Testing in reality. *New directions for teaching and learning*, 2004(100), 23-29. Retrieved from 10.1002/tl.167
- Villegas, A. (1997). Assessing teacher performance in a diverse society. In L. Goodwin, *Assessment for equity and inclusion: Embracing all our children*. New York: Routledge, 262-278.
- Wiggins, G. (1998). *Educative Assessment: Designing Assessments to Inform and Improve Student Performance*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Αλεξάτος, Χ., & Ευσταθίου, Ε. (2018). Η αξιολόγηση των μαθητών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, πώς και γιατί. Ανακτήθηκε από <http://oceanis.lib2.uniwa.gr/xmlui/handle/123456789/4165>.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1998). Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του μαθητή. Στο *Θεωρία-Πράξη-Προβλήματα* (5η έκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης.
- Καπαχτσή, Β., Παντελίδη, Ι., & Σταμίδου, Μ., (2014). Η αξιολόγηση του μαθητή μέσω της μεθόδου project – Μελέτη περίπτωσης. *Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, 2(3).
- Κασσωτάκης, Μ. (1981). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών, μέσα, μέθοδοι, προβλήματα, προοπτικές*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παπαναστασίου, Κ. (2021). *Μέτρηση και αξιολόγηση στην Εκπαίδευση*. Λευκωσία.
- Ταρατόρη-Τσαλκατίδου, Ε. (2002). *Η Μέθοδος Project στη θεωρία και στην πράξη*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Τζωρτζάκης, Ι. (2017). *Αξιολόγηση με πίνακες διαβαθμισμένων κριτηρίων (rubrics)* Ανακτήθηκε από <https://www.slideshare.net/JohnTzortzakis/rubrics-73786046>

Δικτυογραφία

- Άντερσεν, Χ. Κ. *Το κοριτσάκι με τα σπύρτα*. Ανακτήθηκε από http://photodentro.edu.gr/photodentro/andersen_pidx0049310/
- Άντερσεν, Χ. Κ. *Το κοριτσάκι με τα σπύρτα*. Ανακτήθηκε από <https://www.youtube.com/watch?v=mydHEhDMnko>

- Μπρεχράκης, Γ. *Η ιστορία πίσω από τη διάσημη φωτογραφία με τον πατέρα-ήρωα*. Ανακτήθηκε από <https://www.ethnos.gr/greece/article/24891/giannhsmpekrakhshistoriapisoapothdiashmfotografiametontaterahroapic>
- Πίνακες του Augustus Edwin Mulready. Ανακτήθηκε από <http://annagelopoulou.blogspot.com/2014/05/augustus-edwin-mulready.html>.
- Πυλαρινός, Θ., Χατζηδημητρίου, Σ., & Βαρελάς, Λ. (2023). *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας-Α΄ Γυμνασίου*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος». Ανακτήθηκε από http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2228/Keimena-Neoellinikis-Logotechnias_A-Gymnasiou_html-empl/index10_03.html
- Τσιτιρίδου, Χ. *Δεν είναι αόρατα... μην τα προσπερνάς... ζητούν το βλέμμα σου κι όχι τα χρήματά σου...* Ανακτήθηκε από <https://www.postermywall.com/index.php/posterbuilder/view/ec77d507c158ceca331f3f9ac45b3b1e>
- Τσιτιρίδου, Χ. *Η κυρία Δέσποινα*. Ανακτήθηκε από <https://bubbl.us/ODAxNjcwNi81OTQ4MDA2LzY1YmE2NGM2YTE0OGEyMDkxYTAyNWlxZmUwNzJmZTQw0>
- Τσιτιρίδου, Χ. *Κωνσταντής*. Ανακτήθηκε από <https://quizlet.com/gr/975461397/1%CE%9A%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%82-%CE%9B%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B1-%CE%91-%CE%93-%CF%85%CE%BC%CE%BD%CE%B1%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85-flash-cards/?i=504ohc&x=1jq4t>
- Τσιτιρίδου, Χ. *Κόκκινα - πράσινα φανάρια και γκρίζα παιδιά*. Ανακτήθηκε από <https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3c45de5324e0>
- Τσιτιρίδου, Χ. *Λίγα μέτρα πριν από το όνειρο... χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά από τη φρίκη*. Ανακτήθηκε από <https://www.youtube.com/watch?v=etJCK5J90ZM>
- Τσιτιρίδου, Χ. *Ο Κωνσταντής: αόρατο παιδί στα φανάρια των πόλεων*. Ανακτήθηκε από <https://crosswordlabs.com/view/2024-11-23-102>
- Φωτογραφία Παιδική Εργασία. Ανακτήθηκε από https://www.google.com/imgres?imgurl=https://www.provocateur.gr/storage/201407/child-labour.jpg&tbnid=UMu0EayMIAHdVM&vet=1&imgrefurl=https://www.provocateur.gr/archive/3751/ta-ldquo-paidia-twn-fanariwn-rdquo-poy-megalwsan/&docid=4uzfn_Q7-L0w9M&w=1007&h=669&source=sh/x/im/m1/1&kgs=777d0360a9f78afa&shem=abme,trie

Παράρτημα

Ο Κωνσταντής

Μόλις το φανάρι γινόταν πράσινο και τ' αυτοκίνητα χιμούσαν, το παιδί έτρεχε στον κάθετο δρόμο. Πλησίαζε το τζάμι του οδηγού με τηνπραμάτεια στα χέρια του, χαρτομάντιλα, σαπούνια, σπινό, η κυρία Δέσποινα δεν μπορούσε να διακρίνει τι πουλούσε το παιδί, η απόσταση από τη διασταύρωση των φαναριών ως το ισόγειο διαμέρισμά της ήταν αρκετή. Μερικοί οδηγοί άνοιγαν το παράθυρο και του 'διναν το

κατιπί τους κι αμέσως έκλειναν το τζάμι βιαστικά για να γλιτώσουν από την ενοχλητική παρουσία του αγοριού παρά για ν' αποφύγουν τη σιγανή βροχή που έπεφτε από το πρωί.

Το παιδί κοιτούσε λαίμαργα τις σακούλες των σούπερ μάρκετ στα πίσω καθίσματα, τα κουτιά με τα παιχνίδια, τα κόκκινα βελουδένια αβγά, τα σοκολατένια λαγουδάκια κι αυτό το βλέμμα προξενούσε αμηχανία και δυσaráσκεια στους οδηγούς.

Μεγάλο Σάββατο, κρύο και βροχερό, κι η κυρία Δέσποινα ξεχνούσε τη μοναξιά της κοιτώντας την κίνηση του δρόμου. Το αγόρι ήταν καινούριο στην πιάτσα των φαναριών, ως χθες ζητιάνευαν τσιγγάνες με μωρά στην αγκαλιά. Ξανθούλικο και λιγνό, φορούσε μπλουζάκι καλοκαιρινό, Αλβανάκι θα ήταν σίγουρα, κοντά στα δώδεκα.

Βράδιασε, άναψαν τα φώτα, το κρύο κι η βροχή δυνάμωσαν, αραιώσε κι η κίνηση στους δρόμους. Το αγόρι μάζεψε την πραμάτεια του και πήρε την οδό Αγίου Δημητρίου. Όταν έφτασε στον αριθμό 12 χώθηκε στην είσοδο της πολυκατοικίας για να προφυλαχτεί από τη δυνατή βροχή.

Η κυρία Δέσποινα άνοιξε την πόρτα του ισογείου και είδε το αγόρι να κάθεται στα σκαλιά-μετρούσε την είσπραξη της μέρας, πενηντάρικά και λίγα κατοστάρικά. Η καρδιά της λαχτάρησε. Το παιδί ήταν ίδιος ο Αντωνάκης, ο εγγονός της. Είχε τα ίδια ξανθά μαλλιά, τα ίδια καταγάλανα μάτια, μόνο το πρόσωπό του ήταν αδύνατο και κακοπαθημένο, του Αντωνάκη δεν του έλειπε τίποτα εκεί πέρα στην πλούσια Βαλτιμόρη που ζούσε με τους γονείς του.

— Έλα μέσα να ζεσταθείς..., του είπε η γυναίκα.

Το παιδί την κοίταξε καχύποπτα και ψυχρά, ποιος ξέρει τι είχαν δει τα μάτια του ολημερίς στο δρόμο και πόσα είχε διδαχτεί από τη «φιланθρωπία» των ανθρώπων. Θεός όμως το καλοσυνάτο πρόσωπο της κυρίας Δέσποινας, η μυρωδιά της μαγειρίτσας, αλλά κυρίως η ζεστασιά που έβγαινε από το διαμέρισμα παραμέρισαν τους φόβους και τους δισταγμούς του.

— Πώς σε λένε;, το ρώτησε.

— Κώτσο, δηλαδή Κωνσταντή...

— Κι από πού είσαι, Κωνσταντή;

— Από την Αλβανία, από το Μπεράτι...

— Κι οι γονείς σου;

— Τους μάζεψαν την περασμένη βδομάδα οι κλούβες της Αστυνομίας και τους έστειλαν πίσω στην Αλβανία.

— Κι εσύ πού μένεις τώρα;

— Όπου να 'ναι... Στις οικοδομές, στα παγκάκια του Ηλεκτρικού...

— Πεινάς;

— Έφαγα ένα κουλούρι το πρωί αλλά τώρα πεινάω...

— Πήγαινε στο μπάνιο να πλυθείς, θα σου φέρω ρούχα ν' αλλάξεις κι ύστερα θα σου βάλω να φας...

Άνοιξε η κυρία Δέσποινα την ντουλάπα και βρήκε εσώρουχα, μια αθλητική φόρμα, παπούτσια. Ο Αντωνάκης σε κάθε ταξίδι άφηνε στο σπίτι της γιαγιάς όσα ρούχα δε χωρούσαν στις βαλίτσες του. Ύστερα, η γυναίκα έφερε στο τραπέζι ψωμί, χαλβά, ελιές, ταραμοσαλάτα, φρούτα.

Ο Κωνσταντής, αφού πλύθηκε, ντύθηκε, κάθισε στο τραπέζι και δεν άφησε ούτε ψίχουλο. Χορτασμένος και ζεσταμένος βολεύτηκε στον καναπέ, μπροστά στην ανοιχτή τηλεόραση. Νανουρισμένος από τη μουσική έγειρε στα μαξιλάρια και τον πήρε ο ύπνος. Σε λίγο χτύπησε η καμπάνα της εκκλησίας. Η κυρία Δέσποινα πήρε τη λαμπάδα

της κι έκλεισε πίσω της την πόρτα σιγανά για να μην ξυπνήσει τον Κωνσταντή. Η βροχή είχε σταματήσει, το φεγγάρι, ασημένιο, κυνηγιόταν με τα σύννεφα στον ουρανό.
— Χριστός Ανέστη..., έψαλε ο παπάς κι η κυρία Δέσποινα για πρώτη φορά δεν κάθισε ως το τέλος της λειτουργίας. Βιαζόταν να γυρίσει σπίτι της, να τσουγκρίσει τα κόκκινα αυγά με τον Κωνσταντή, να φάνε μαζί τη μαγειρίτσα...

***πραμάτεια:** (ευτελής, ασήμαντο) εμπόρευμα
Λ. Ψαραύτη, *Η εκδίκηση των μανιταριών*, Άγκυρα.